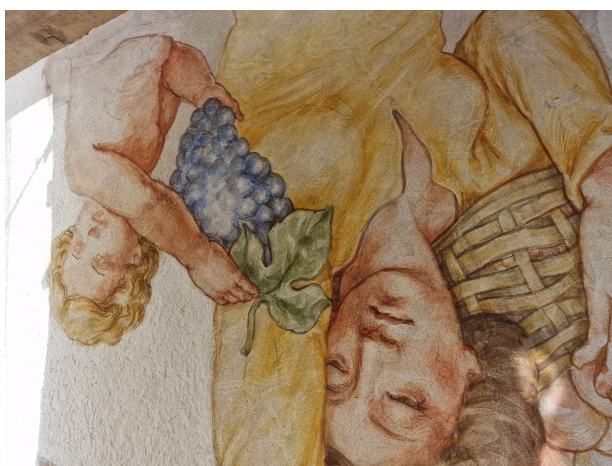

Občasnik ZVKDS Poslikava »Štirje letni časi«

Besedilo pripravila mag. Anita Klančar Kavčič, ZVKDS Restavratorski center

Jeseni 2023 je bila obnovljena figuralna poslikava na fasadi hiše Rozmanove ulice 6 v Ljubljani. Leta 1938 je slikar in restavrator Mirko Šubic na pročelje stavbe naslikal fresko z alegorijo štirih letnih časov, ki jo predstavljajo štiri ženske figure, ki so obenem tudi alegorije štirih obdobij življenja. Pomlad z razprostrtimi rokami drži »nebo«, modro vihrajočo draperijo, posuto s cveticami in metulji, pod njo je Poletje, zapeljiva žena s srpom v roki in angelcem, ki drži snop klasja, spodaj Jesen s košaro sadja in angelcem, prizor pa se zaključi z Zimo, skrivnostno zavito v belo haljo in z otrokom, ki v naročju nosi sveženj drv.

Med nastajanjem poslikave Štirje letni časi, naslikane po Mirku Šubicu. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Slika 1: Stanje originalne Šubičeve poslikave iz leta 1938, pred njeno odstranitvijo leta 1981. Foto: Jože Gorjup.

Slika 2: Sekundarna Bogovčičeva poslikava iz leta 1981, nekaj let po izvedbi. Foto: Ivan Bogovčič.

Slika 3: Stanje Bogovčičeve poslikave leta 2021. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Slika 4: Najdena originalna skica M. Šubica v velikosti cca 30 x 70 cm. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Slika 5: Nova poslikava, izvedena jeseni 2023, po skici M. Šubica in Bogovčičevemu izrisu na folijo v merilu 1:1. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Leta 1981 je poslikavo zaradi izredno slabega stanja ometa in barvne plasti obnovil restavrator Ivan Bogovčič. Propadel originalni omet z barvno plastjo je odstranil in poslikavo izvedel na novo v fresko tehniki, na svež apneni omet. Risbo je izvedel po originalnem kartonu Mirka Šubica (njegovem izrisu poslikave v naravni velikosti). Po štiridesetih letih je tudi sekundarna Bogovčičeva poslikava zbledela in potemnela, barvna plast je skorajda izginila, apneni omet pa je ostal v solidnem stanju.

Levo: Sekundarna Bogovčičeva poslikava, nekaj let po izvedbi. Foto: Ivan Bogovčič.
Desno: Stanje sekundarne Bogovčičeve poslikave leta 2021. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Leta 2021 so na Restavratorski center Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije stanovalci Rozmanove 6 naslovili pobudo za restavriranje poslikave. Takrat so se začele prve raziskave o preteklih posegih na poslikavi ter o stanju barvne plasti in ometa. Sam poseg obnove pa je bil v celoti izveden v septembru in oktobru 2023. Projekt je polovično financirala Mestna občina Ljubljana, polovico pa stanovalci in lastniki stavbe. Iz strokovnega, organizacijskega in finančnega vidika predstavlja primer dobrega sodelovanja med občino, lastniki ter konservatorsko in restavratorsko službo.

Po ugotovitvi, da gre pri poslikavi za sekundaren Bogovčičev omet, ki je bil v solidnem stanju, smo se skupaj s pristojno konservatoriko odločili, da ga utrdimo in konserviramo, nanj pa izvedemo novo poslikavo v seko tehniki. K tej odločitvi je pripomoglo tudi »srečno« odkritje originalne barvne skice Mirka Šubica iz leta 1938, ki smo jo med raziskovanjem virov našli pri solastniku stavbe, g. Edu Pirkmajerju. Skica v velikosti cca 30 x 70 cm je bila verodostojna osnova za izvedbo nove poslikave. Drug verodostojen vir so bili Bogovčičevi izrisi poslikave na folijo v merilu 1:1, ki so bili izdelani po originalnem Šubičevem kartonu. Tretji vir pa so bile vreznine, ki jih je Bogovčič leta 1981 naredil v svež omet in so nakazovale osnovno risbo figur. Na podlagi teh virov smo se odločili za novo izvedbo poslikave, ki je bolj kot restavratorske spretnosti zahtevala slikarsko znanje in izkušnje.

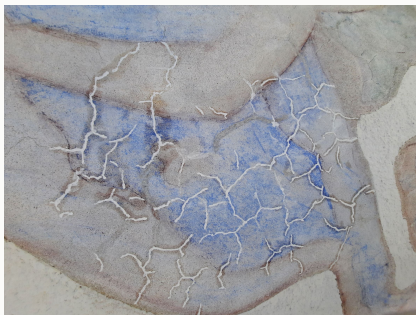

Stanje poslikave pred posegi. Vidne so številne drobne in večje razpoke v ometu, barvna plast je skorajda izginila, posebej ob razpokah. Obstoječa barvna plast je bila

uprašena, na njej je sivkasta plast nečistoč. V ometu so opazne dnevnice in vreznine, ki kažejo osnovno risbo poslikave. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Odstranjevanje nečistoč z vodno paro in utrjevanje ometa z anorganskim utrjevalcem. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

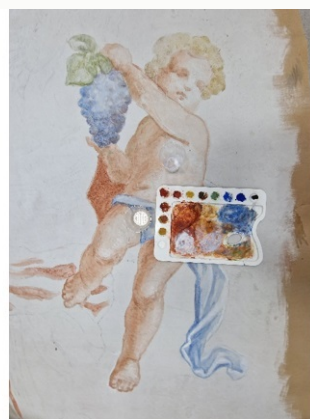
Zapolnjevanje drobnih razpok v ometu. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Med delom na poslikavi, pogled na delovišče. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Izvedba manjših skic posameznih figur po originalni Šubičevi slikarski predlogi. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Med slikanjem slikarske predloge na papir v merilu 1:1. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Slikarska predloga na papir v merilu 1:1. Foto: arhiv ZVKDS-RC. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

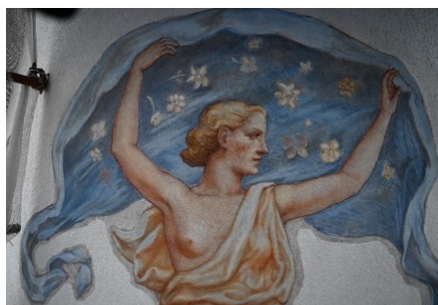

Levo: Izris poslikave na omet, ker vreznine kot risba niso bile dovolj vidne. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Desno: Pogled na oder in poslikavo ob začetku slikanja. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Med slikanjem figur. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Detajli poslikave po posegu. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Slikarska delovna ekipa in pogled na poslikavo po posegih. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Končna estetska prezentacija poslikave tokrat ni sledila standardnim etičnim načelom ohranjanja avtentičnosti in minimalnemu pristopu, temveč smo se zaradi spremenjenih okoliščin in izhodišč odločili za novo poslikavo na star omet. To torej ne pomeni restavriranja ali izvedbe kopije, temveč gre za novo umetnino, narejeno po slikarski skici (barvni študiji) in kartonu slikarja Mirka Šubica. Obnovljena poslikava tako predstavlja obogatitev ljubljanskih uličnih fasad in njenega javnega prostora.

Vodja projekta: mag. Anita Klančar Kavčič, ZVKDS Restavratorski center

Sodelavci pri projektu: Jerneja Kos, Simon Arnšek, Uroš Arnšek, Mojca Kos, Jelka Kuret, Katarina Bartolj, Katja Kavkler.

Pogled na poslikavo pred in po posegih. Foto: arhiv ZVKDS-RC.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Služba za odnose z javnostmi

[Unsubscribe](#)

